

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXCIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96504](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96504)

obligari concludit per tex. in l. 1. §. est aut. ff. de
obligat. cum similibus ibi per eū allegatis. Nec obstat
quod in casu illius tex. non contraxit, sed solum
obligationem fecit, seu melius epistolam continen-
tem enunciativam de preterito, quo casu in du-
bitis non videtur illud facere animo se obligandi, sed
solum in se ostendendā. At in casu nostro Lauren-
tius concepit, & verba promissionis, & obligationis
concepit in persona sua dispositivē de p̄sen-
te enunciativē de preterito, ergo ipse dicitur ex tali p̄-
sentis obligari. Secundo hoc confirmo ē ex dictis
verbis in d. l. si. qui dicit, q̄ illa verba ē enunciativā
de preterito, in alio, quā in iustitiorē, cōtractū con-
stitutum inducerent. l. quidam. & ibi glo. ff. de
obligat. cun. Sed non apparet, hunc Laurentium
obligatorem domini Iacobi, nec ab eo huic nego-
cio prepositū fuisse, ergo ex verbis etiā enū-
tando preterito obligari potuisset. Magis igitur
verba dispositivā de p̄nti in persona sua concepit,
quā in casu nro, & in dictis chirographis,
obligavit. Tertio facit id, qd̄ voluit Bal. in rub.
de obligat. pecun. in 3. col. quē refert, ac sequitur
Alex. in l. de in l. si. qui dicit. d. l. fin. h̄re locū, ut
obligat. obliget in casu illius tex. qm̄ ipse solum
obligatū debitor esse, & non promissit illam
obligatū tā promissit, absq; dubio fuisset obliga-
tione, ē finito officio iustitioris. Sed i termini
verbis Laurentius promissit solvere absq; exceptio-
ne, ergo se ad solvendū dicitur obligasse ē fini-
to officio, quo ut iustitior cōtraxisset. Quarto t̄ ad-
dūcitur in l. ei qui. §. alioquin. C. qd̄ cū eo, ubi si
dilectio homine agente rē alicuius, qui illius nomi-
ne contraxit, contraxi, mutuat pecuniam forte il-
li in contemplatione domini sui mutuando, & is mihi
domini illam restituere promissit, ego con-
traxi, domini agere nō possum, nisi in duobus casibus,
1. si probetur, pecuniā in dñi utilitatem utram fuisse
ad domini ratū habuisse, alioquin ago cōtra illū,
quod p̄nti ut est ibi rex. quē Bar. inquit esse benē no-
tum p̄nti, qui mutuat factoribus aliquotē, ut non
p̄nti dominos agere, sed cōtra ipsos factores, ni-
hilominus p̄dictis, & ibi doct. Bal. & alii volentes nū-
tietur, quando formā mandati non servavit. Si
ergo quā nuntius absq; mandato nomine domi-
ni dñi ipse tenebitur, quāto magis ille, qui aliter
nomine alicuius p̄nti, non tanquā nūcius, sed verba
promissionis, & obligationis executiva in persona sua
cepit, debet tenei per p̄dicta, & argu. no. p. glo.
de l. si. in d. l. si pupilli. §. 1. ¶ Et respondendo alle-
gato supra in contrariū, licet ex p̄missis responsio pa-
reant obstat primū, q̄ Laurentius nō p̄xit, neq; p̄-
sentis ut p̄ntis nūcius, nec ut nudus minister, sed
ut p̄ntis principalis, non. n. concepit verba obligatio-
nis, & p̄ntis in persona domini Iacobi, sed in p̄ntis
sua: quo casu nō dicit nūcius, nec
minister, ut volūt gl. Bal. & oēs in d. l. multum
Præterea t̄ ad hoc, ut quis dicatur nūcius, &
nō obligetur, ex quo est nūcius, debet cō-
trahi ad dñi, q̄ ipsum constituit nū-
cium. gl. in l. 1. ff. de contrahen. emp. Alex. in l. qui
est. §. Callimachus. ff. de verb. oblig. Bal. in c. 1. §. 1.
¶ Et per quos fiat inuestitur. in usu feudo. & in l. 1. §. 1.
C. de cōfess. & sentit expresse idē Bal. in d. l.
§. alioquin. Sed in casu nostro de mada-
tato nō cōstat, itē Laurentius non p̄xit, ut nun-
tietur supra, ergo &c. Secundo non obstat. d. l. si. ff.
de l. si. supra illi textui responsum fuit. Præterea i ca-
sibus bene consideranda sunt verba promissionis,
& obligationis, nam t̄ Laurentius dixit, quas pecu-
niam promitto nomine dicti domini Iacobi solvere

certo tpe absq; exceptione aliqua, ex quibus verbis
cū non constet de mandato aliquo ipsi Laurētio fa-
cto, Laurētius videtur non tanquā nūcius, nec tanquā
p̄curator, ex quo non habuit mandatū per p̄dicta, sed
tanquā ex promissor, & intercessor p̄ domino Iaco-
bo se obligasse, & intercessisse, qm̄ tñ est dicere, pro-
mitto nomine Titij, quantū est dicere, p̄mitto solue-
re pro Titio, ut colligitur ex verbis Bartoli, quē alii se
quuntur, in l. 1. §. nūciat. ff. de noui operis nūciatio.
8 Sed t̄ si dixisset, promitto pro domino Iacobo, absq;
dubio fuisset obligatus tanquā expromissor, & inter-
cessor domini Iacobi arg. no. in l. in personā §. 1. ff. de
pactis. gl. in auth. de fideiuss. in §. 1. loā. de Imo. in l. p̄.
ff. de p̄ro. stipu. quē ē refert Alex. in l. ubi aut. §. illud.
ff. de verb. oblig. q̄ si dico, promitto pro Titio, quoad
effectum videtur ut fideiussor promississe, sed quoad
verba dicor ut principalis obligatus secundum Alex.
ibi, ergo apparet dictū Laurentium teneri, & absque
aliqua exceptione ad solvendū obligatum esse. Et
ita breuiter iuris esse existimaui. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Dominus post moram commissam, et penam incursum canonem ab
emphyteota recipiens penam caducitatis remississe censetur.
Quod declaratur num. 18.
- 2 Creditor post moram iam commissam, ex qua sibi ius aliquod vel
pene, vel alterius rei erat acquirendum, sortem debitam, vel
eius partem recipiens, moram, & penam per debitorem incur-
sam illi remississe censetur.
Nisi cum protestatione, & reservatione iuris sui receperit, nu. 7.
& 11.
Et quando illud verum sit. num. 13. & 18.
- 3 Mora, & pena iam commissam etiam per simplicem interpellatio-
nem postea factam dicitur remissa, atque sublata, & num. 6.
Et quando hoc procedat. num. 13. & 22.
- 4 Creditor si recipiat sortem, & ab illa debitorem liberet cum pro-
testatione, & reservatione iuris super interesse, an censetur
remissum interesse, & num. 19. & 21. ubi declaratur.
- 5 Et quid de pena, quam etiam petendi ius sibi reservasset, & nu-
mero 19.
- 6 Mora, & qualibet pena a debitore commissam per solutionem, vel
promissorem de soluendo postea de voluntate, & consensu cre-
ditoris factam tollitur, & remittitur, & num. 13. & 22. ubi
hoc declaratur.
- 7 Pena conventionalis iam incursum non censetur remissa per credi-
torem postea partem sortis recipientem, salvo sibi iure in resi-
duo, quod modo, & forma in instrumēto cōtēntis solui debebat.
- 8 Infinita etiam in contractibus equipollet uniuersali.
- 9 Maxime, quando ita de mente contrahentium aliquantulum cōstaret.
- 10 Verba generalia comprehendunt ea, quę sunt de accessorijs, &
appendicibus principalis.
- 11 Creditor post moram a debitore commissam prorogans ei terminum
ad soluendū sortē non remittit penam, & moram iam commis-
sam, sed solum de nouo committendam impedit, & num. 15.
- 12 Mora, omnisque eius effectus, & consequenter pena quando per
receptionem sortis, aut interpellationem debitoris postea factā
remissa censetur, & quando secus.
- 13 Creditor post moram debitoris sortem recipiendo non remittit pe-
nam conuentionalem, quando in ea fuit apposta clausula rato
manente pacto.
- 14 Idem, si receperit sortem cum clausula salvo iure suo.
Et quid absque illa clausula.
- 15 Pena peti, & exigi in solidum potest, etiam si principalis obliga-
tio pro parte tantum non adimpleatur.
- 16 Interesse, & pena conuentionalis quoad illorum remissionem per
receptionem sortis, quando differant, & quando conueniant, et
de uno ad aliud recte arguatur.
- 17 De pena quando indicatur idem, quod de interesse.
- 18 Debitor ad euitandam moram debet tempore conuento pecuniam
offerre, & solvere, vel saltem deponere absque eo, quod credi-
tor, qui inuestire tenebatur, offerat, & habeat inuestituram.